

อุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงและมีความสำคัญในการสร้างรายได้ประชาชาติ รัฐบาลจึงพยายามผลักดันและส่งเสริมให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน แต่โครงการก่อสร้างนับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สร้างมลภาวะให้แก่สิ่งแวดล้อมอย่างมากไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องเสียง ฝุ่นละออง ขยะ และการจราจรติดขัด เป็นต้น แม้ว่ากฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทยฉบับพ.ศ.2535ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะมีผลบังคับใช้กับโครงการก่อสร้างแล้วก็ตาม แต่ก็บังคับใช้ได้ผลเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ที่กำหนดให้จัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น กฎหมายยังไม่ครอบคลุมต่อโครงการก่อสร้างขนาดกลางและเล็ก งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาถึงปัญหาในการปฏิบัติใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมในโครงการก่อสร้างด้วยการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้รับเหมา กับ กลุ่มผู้ออกแบบ ถึงปัญหาดังกล่าว

การศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติกฎหมายสิ่งแวดล้อมในโครงการก่อสร้างมีสาเหตุหลักอยู่3ประการ คือ ปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐ ปัญหาที่เกิดจากผู้ประกอบการในธุรกิจก่อสร้าง และปัญหาที่เกิดจากตัวบทกฎหมาย ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐเป็นอุปสรรคต่อการใช้กฎหมายมากที่สุด เพราะภาครัฐมีการทำงานและตรวจสอบหลายขั้นตอนจึงทำให้เจ้าหน้าที่รัฐทำงานได้ค่อนข้างช้า สำหรับปัญหาจากที่ผู้ประกอบการและผู้รับเหมาพยายามหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมในโครงการก่อสร้างนั้น มีสาเหตุมาจากเรื่องค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงในการดูแลและควบคุมซึ่งเป็นผลให้กำไรลดลงมาก เมื่อนำมาไปปฏิบัติใช้กับโครงการขนาดกลางและขนาดเล็กส่งผลต่อต้นทุนของโครงการสูงขึ้น ส่วนปัญหาที่เกิดจากตัวบทกฎหมาย คือ เรื่องตัวบทกฎหมายที่ไม่ชัดเจนยากต่อการทำความเข้าใจ เมื่อมีการตีความเพื่อนำไปปฏิบัติใช้ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ ผู้รับเหมา เจ้าหน้าที่รัฐ ต่างตีความให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง นอกจากนี้ ยังพบว่าบทลงโทษที่เบาเกินไปทำให้กฎหมายด้อยมีประสิทธิภาพเพราะโทษส่วนใหญ่เป็นโทษปรับ หากมีโทษจำคุกก็จะให้รอลงอาญา

ทั้งนี้มาตรการภาครัฐที่จะใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าจะให้มีระบบเงินประกันสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ขออนุญาตก่อสร้างและจะคืนให้เมื่อโครงการเสร็จสิ้น การกำหนดให้มียกเว้นภาษีวัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนรวมมากขึ้น และการสร้างแรงจูงใจโดยให้มีการลดหย่อนการจัดเก็บภาษี เป็นต้น

Construction Industry is of high economic value with an key role in generating national income. The government has therefore continually encouraged and promoted sustainable development for construction industry. A construction project is, however, one of the major causes of environmental damages such as noise, waste, dust, traffic problem, etc. The Enhancement and Conservation of National Environmental Quality Act B.E. 2535 (1992), though technically enforceable with all construction projects, currently requires only large-scale construction projects to prepare an environmental impact assessment report, while medium and small scale projects have been left out. This Thesis, therefore, addresses problems of enforcement and implementation of Thai environmental law with construction projects, based on the surveys of the opinions of construction business operators, contractors, and construction designers on such problems.

The research reveals that problems regarding environmental laws are divided into three main causes: a legal enforcement problem of the government sector, a problem from construction business operators, and a problem on the law itself. The surveyed group is of the view that the legal enforcement problem is the most serious obstacles in implementing the law, because the government sector is subject to lengthy working and monitoring processes, which consequently slow down the working progress of the government officers. The problem from legal avoidance by the construction business operators and contractors is caused by high maintenance and controlling expenses to comply with the legal requirements. Such expenses greatly increase project costs and reduce large amount of profits in the medium and small scale project. The problem on the law is caused by vague legal content which is difficult to understand. Where interpretation on any legal content is required for actual practice, the operators, the contractors, or the government officers tend to interpret such law in favor of themselves. In addition, the study shows that lenient punishment can cause inefficiency of the law, as most punishment is a fine or only suspension of imprisonment would be granted.

With respect to governmental mechanism to resolve such problems, the surveyed group views that the following approaches, for example, should be adopted: requiring environmental insurance placement upon the application for construction which is to be returned upon the completion of the project; exempting taxes on environmentally friendly construction materials; encouraging participation from people; and creating incentives by way of tax reduction.